

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Občni zbor slovenskega učiteljskega društva.

V Ljubljani 11. septembra.

S posebnim veseljem udeležujemo se vsakoletnih zborov učiteljskega društva, ker se vsakokrat zbrani stebri narodnih učiteljev, ki tudi za najhujšega vladnega nemškega pritiska neso zatajevali svojega narodnega mišljenja. Bilo jih je malo, a bili so ljudi, ko so še zborovali pod predsedstvom neustrašenega g. Govekarja v katoliškega društva tesnih prostorih v Abatičevj hiši in redkokdaj jih je bilo nad dvajset.

Tudi letos ni bila udeležba tolika, kakor bi bili pri današnji probujenosti želeli, vendar smo z vseh strani zadovoljni, kajti bilo je zbranih nad 60 učiteljev iz raznih krajev Kranjske, Štajerske in Hrvaške.

Česar v prejšnjih letih nismo opazovali, je bilo to, da je bilo navzočih tudi nekoliko c. kr. okrajnih šolskih nadzornikov, namreč g. prof. Senekovič, vodja meščanske šole v Krškem g. Lapajne in mestni učitelj g. Žumer.

Predsednik g. And. Praprotnik prične zborovanje s sledečim govorom:

Slavni zbor! Vrli sodrujki! Odbor „Slovenskega učiteljskega društva“ je v dan 4. t. m. današnji dan odločil za redni občni zbor temu društvu, katero je letos doživelo že svoje šestnajsto leto. Velečestiti deležniki in mili sodrujki, ki ste od blizu in daleč prišli k tej, rekel bi, domači skupščini, vzprejmite pred vsem presrčen pozdrav moj in vsega odbora.

Kakor druga leta, se je tudi letos društveni odbor po svoji moči trudil, da bi društvo vestno izvrševalo svojo lepo namero: „duševno podpirati slovensko ljudsko šolstvo“. Ako ravno se „Slovensko učiteljsko društvo“ ne sme baviti s politiko (in da molčimo o lojalnosti naših nemških tovarišev pri letošnjem učiteljskem shodu v Opavi, se je vendar vselej zanimalo za to, da narodna ravnopravnost tudi v naši ljudski šoli in v naših izobraževalnicah za učitelje in učiteljice postane resnica. Vsled tega je odbor po sklepu zadnjega občnega zbora, pred vsem po primernem potu (to je pri enketi za popraviljanje in uredovanje učnih načrtov) na to delal, da se učni načrti in učni navodi z ozirom na novejšo postavo in ministerijalne naredbe, ter oziraje se na vsak-

danje potrebe v naših ljudskih šolah, primerno uredi in uravnajo. Vrh tega je odbor v seji dne 5. junija l. l. vsprejel predlog: „Slovensko učiteljsko društvo“ pritrjuje sklepom uradne konference mestnega učiteljstva v Ljubljani v dan 29. maja t. l. o nasvetih za preuredbo učnega črteža v peterorazrednih ljudskih šolah in o nasvetu, da naj se drugi deželni jezik (pri nas nemški) začneja poučevati še le tretje šolsko leto.

Tem skl-pom uradne konference Ljubljanskega učiteljstva je „Slovensko učiteljsko društvo“ veselo pritrjevalo zato, ker je ta načrt na podlagi vseh pedagoških pravil imelo že davno v svojem programu, ki se pa žal, do danes ni mogel izvrševati največ za to, (odkritosrčno povemo), ker so bili mestni učitelji (to je predsednik in odborniki „Slovenskega učiteljskega društva“) podložni mestnemu odboru, kateri ni kaj rad slišal o slovenskem jeziku v ljudski šoli.

Ko bi bile našemu društvu denarne razmere bolj ugodne, bi pred vsem drugim podpiralo tudi literarno naše šolsko polje, ter bi po lepem vzgledu vrlega „hrvaškega pedagojsko-književnega zbora“ izdajalo pedagoške in druge knjige za našo nekako zaostalo šolstvo in učiteljstvo.

Zatorej naj vsak domoljubni učitelj in šolski prijatelj rad žrtvuje „Slovenskemu učiteljskemu društvu“ svoj skromni donesek.

Nemila smrt nam je to leto vzela nekdanjega vzvišenega podpornega uda milostnega g. dra. Janeza Zlatousta Pogačarja, knezoškofa Ljubljanskega. Ohranimo mu blag spomin.

Ker bodeta g. tajnik in blagajnik o društvenih zadevah obširneje poročala, mi je le dolžnost izreči vsem tistim zahvalo, kateri naše društvo podpirajo na ta ali oni način. Da bode naše društvo bolj in bolj napredovalo in izvrševalo svojo namero, ne more pogrešati podpore in pripomoči bližnjih in daljnih rodoljubov. Zatorej vsem prisrčna zahvala! (Občno odobranje.) (Dalje prih.)

Delovanje deželnega odbora kranjskega.

(Dalje.)

(Pogajauje mesta Tržaškega za privoljenje za napeljavo vode iz Bistriškega potoka in iz reke „Reka“.)

Mestni magistrat Tržaški je zaradi preskrbovanja mesta s potrebno pitno in drugo vporabljivo

vodo z vlogo dne 27. avgusta l. 1883 stavil prošnjo na c. kr. okrajno glavarstvo v Postojini, da bi mu dalo privoljenje (koncesijo), da si sme vsak dan zajeti 12 000 kub. metrov vode iz potoka Bistrica in 28.000 kub. metrov vsak dan iz reke „Reka.“

Bistriška voda bi se odtekala od izvirka Bistrice do Škocijana na Primorskem tikoma države, oziroma Reške okrajne ceste v dva metra globoko, v zemljo položenih ceveh skozi občine Bistrica, Trnovo, Topolc, Merečje, Ratezevo brdo, Kilovče, Nadanje Selo, Starašica, Košana, Vovče, Gorenji Vrem, Britof, Famlje, Škoflje in Naklo; voda iz Reke pa bi se zajela pri Vremu ter bi poleg stare struge tekla do Škocijana deloma v odprtem, deloma v pokritem vodotoku.

Ta dva vodovoda napeljala bi se od Škocijana v podzemeljskem 1³/₄ milje dolgem kanalu v Trst, za katero podjetje ima mesto Trst vže potrebno dovoljenje.

C. kr. okrajno glavarstvo v Postojini je, reševaje to vlogo v dogovoru s c. k. okrajnim glavarstvom v Sežani, dotične komisijske obravnave razpisalo na 5. dan meseca junija l. 1884 in na prihodnje dni v Bistrici. Pri tej obravnavi se je imelo poizvedovati, razpravljati in pogajati o principijelnem dovoljenju one želje, oziraje se na krajne in deželne potrebe, potem o obsegu in načinu izpeljave odškodovanja in razlastitve, eventualno o zemljiškem odkupu in o služnostnih naročilih.

K tem poizvedovanjem in obravnavam bili so povabljeni pooblaščenici mesta Tržaškega kakor tudi vsi kranjski in primorski vdeleženci, da bi vložili slučajno svoje ugovore proti temu podjetju.

C. kr. okrajno glavarstvo je z dopisom šte. 8229 dne 10. aprila 1884 naprosilo deželni odbor, naj se z ozirom na to, da se bodo razpravljala vprašanja, ki imajo več kot le okrajni (lokalni) pomen, vdeleži te obravnave, vsled tega je pri obravnavah dne 5. in 6. junija 1884 interveniral deželni odbornik Detela kot zastopnik deželnega odbora kranjskega, da je pojasnil to zadevo z javnega stališča.

Zastopniki vdeleženih občin, ki so zoper dovolitev dotične koncesije večinoma jako obširne pisane ugovore vložili, kateri so se pridejali zapisniku o obravnavi, izjavili so se enoglasno proti napeljevanju vode iz Bistriškega potoka, kojega želi mesto Trst, kajti vasi daleč okoli tega potoka so za domačo rabo in za živinska napajališča vezane edino

LISTEK.

Kitaj in njegove naprave.

(Dalje.)

Učenjaki.

Vsak Kitajec, ki pripada k jednemu gori omejenih razredov ima pravico udeležiti se javnega natečaja za učene stopinje. To pravo je najdragocenejše pravo človeka. Nikjer na svetu ni bolj demokratskega načela, in jaz se čudim, da se ga neso še oprijeli na zapadu, kjer „neumerljiva načela“ še dozdej neso storila dobre vlade in idealnega družbinskega reda. V Kitaji je z učeno stopinjo združeno mnogo prav in predprav. Kar strmél sem, ko sem videl, kako malo pravic daje učenost na zapadu. V največ slučajih je vsa stvar omejena na podeljenje diplome, ki spričuje o vašem znanji. Tu se višjo učeno stopinjo samo ta prizadeva pridobiti, kdor se hoče posvetiti znanosti. Stopinja doktorja ne daje nikakih posebnih, točno določenih prav in

ne zavaruje karjere. Lahko si doktor, pa v uradu zavzemlješ kako jako neznatno mesto, kakor kak nevednež.

Z jedno besedo, po desetletnem bivanju na zapadu in skrbnem izučeni tukajšnjih razmer ne morem pokazati na nobeno načelo zapadno-evropskih naprav, katero bi mogel po pravici imenovati demokratsko in liberalno.

V Kitaji ni obligatnega državnega izobraževanja. Praviteljstvo pazi samo pri izpitih.

Izgojo otrok vodijo stariši sami. Premožnejše rodbine imajo doma učitelje; revnejše pa pošiljajo deco v šolo. V vsakej kitajski vasi je gotovo tudi šola. Obiskuje jo mnogo otrok, zato pa je plača za pouk neznatna.

Jaz mislim, da bi moje evropske čitatelje zanimalo, seznaniti se s tem, kako so urejeni naši izpiti. S svojim pripovedovanjem ne obetam odkriti Amerike, a hočem samo dokazati, da naše naprave neso tako barbarske in da nekatere zaslužijo celó globoko spoštovanje. Rad bi o tem prepričal svoje bralce.

Ko misli mladenič, da je dovolj pripravljen, gre v podprefekturo, kjer je prvi izpit. Pri tem izpitu izprašuje se iz šestih predmetov. Ko uspešno mladenič prestane ta izpit, dobi pravico nadaljevati izpite. Daljni izpiti se vrše v navzočnosti prefekta v glavnem mestu prefekture. Pri teh izpitih se izprašuje ravno tako iz določenega števila predmetov, kakor pri prejšnjem; ko vse dovrši, predstavi se kandidat carskemu eksaminatorju, posebno naznačenemu za vsako provincijo.

Ko dostane kandidat izpit pri carskem eksaminatorju, dobi še le prvo učeno stopinjo, stopinjo bakalavra.

Izpit iz vsacega predmeta traja cel dan. Vseh predmetov je 15. Odgovori se zahtevajo pisмено, in zato vsacega kandidata zapro v posebno sobo ter mu dajo čopič, tuša in papirja. Knjige se mu odzamejo. Kandidat mora spisati dela iz literature, pesništva, zgodovine in modroslovja. Taki izpiti vrše se slednje leto pri prefekturi. Izpiti za sledečo učeno stopinjo dovoljujejo se čez tri leta. Vrše se v glavnem mestu provincije. Pri njih se iz vsacega pred-

le na vodo Bistrice. — Že zdaj ostane tukaj ob času trajne suše jako občutljivo pomanjkanje vode; ako bi se pa po 12.000 kub. metrov vode na dan zajelo in napeljalo v Trst, bi se pri večji suši Bistriški potok posušil in bi se s tem prebivalcem bližnjih vasij odvzel poglavitni pogoj njihove gospodarske eksistence. — Dalje se je dokazalo, da v tem slučaju ne gre samo za pravice mlinarjev in žagarjev in za njihovo odškodnino, temveč da je od tega, da mlina in zlasti žage za deske neprenehoma gredo, odvisen zaslužek premnogih že takó jako revnih prebivalcev. Zdaj si sto in sto voznikov pridobi, akoravno ne velik pa vender vedni zaslužek s tem, da prevažajo hlode iz gozdov graštine Šneperk in iz drugih gozdov na Bistriške žage in od tod drugam. Ta zaslužek pa bi se jim odtegnil, ker bi se vsled napeljave vode v Trst številno žag na Bistriškem potoku pomanjšalo in bi včasih morale tudi popolnoma z delom prenehati.

Opomniti je treba, da so se tudi občinski zastopniki vasi Bistrice, katerim so se za odkup njihovih vodnih pravic jako visoke denarne svote obljubile, iz javnih oziriv izrekli proti dovolitvi omenjene koncesije.

Ker se je zastopnik deželnega odbora iz vtemeljenih izjav občinskih zastopstev prepričal, da bi vsled napeljave toliko vode iz Bistriškega potoka v Trst včasih nastalo pomanjkanje vode v vdeleženih vaséh, ter da bi vsled tega gospodarska eksistenca dotičnih prebivalcev gledé kmetijstva in živinoreje jako trpela, ali pa še celo nemogoča bila, — ker se je torej prepričal, da v tem slučaju gre za deželno-kulturno zadevo, — dal je izjavo na zapisnik, da to vprašanje napeljave vode, katero zadene naredbo gledé deželne kulture, spada po § 18 deželnega reda za vojvodino kranjsko v delokrog deželnega zbora, čegar pritrditve je s tega stališča treba k nameravani napeljavi vode iz Bistriškega potoka; zaradi tega mora zastopnik deželnega odbora zastran porabe, napeljevanja in odvratanja voda protestirati zoper enostransko rzsodbo te zadeve po politični gosposki na podlagi postave dné 15. maja 1. 1872, dež. zak. št. 16, ter mora zahtevati, da se to stvar zadevajoči spisi predložé deželnemu odboru v daljno obravnavo.

Zastopniki mesta Tržaškega so na to odgovorili, da si pridržé pravico, svoje dotične ugovore pismeno vložiti.

Odslej deželnemu odboru od c. kr. okrajnega glavarstva v Postojini v tej zadevi ni došlo nobeno poročilo več. (Št. 2833 I. 1884) (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. septembra.

Koroški deželni predsednik je sklical komisijo za regulovanje Drave k prvi seji 15. t. m. Ta komisija sestoji iz zastopnikov ministerstev notranjih zadev in poljedelstva, deželne vlade, deželnega odbora in drugih izvedencev.

Predarelski deželni zbor zopet ni dovolil stroškov za okrajne učiteljske konference, ravno tako je zavrgel neko predlogo, da bi se spremenil zakon o pravnih razmerah učiteljev ter jim povišale petletnice.

Vnanje države.

Shod **treh cesarjev** bode 15. t. m. na ruskih tleh. Avstrijski cesar odide po jutrajšem

meta izprašuje tri dni. Kandidatov je jako veliko, včasih več nego deset tisoč na 200 praznih mest.

Izpit za doktorstvo vrši se Pekingu, ravno v tem redu kakor izpit na drugo učeno stopinjo. Kateri so dobili doktorstvo, morajo narediti še jeden izpit v navzočnosti carja. Po tem poslednjem razdele vse na štiri kategorije.

V prvo kategorijo uvrste se samo štirje, in dobe naslov akademikov; drugo kategorijo sestavljajo kandidati na akademična mesta, kateri morajo znova narediti izpit. Tretja kategorija prištevá se k ministerstvom. Iz četrte kategorije jemlje se podprefekti. Število doktorjev v vsakem zasedanji znaša od dveh do treh sto.

Akademiki sestavljajo carski kolegij, iz katerega se jemljejo ministri.

Ko je mladi človek dobil kako učeno stopinjo, začne se v njegovej rodbini posebna svečanost. Take svečanosti so veličastne, kakor svatbe. Najprej se snidejo vsi v rodbinskem shodišču in dele s svojimi predniki srečo, ki jih je doletela. Potem dajo razkošen obed vsem članom rodbine in vsem prijateljem.

z Dunaja k shodu in se vrne zopet 17. t. m., v kateri dan so odpelje k odpretni arliške železnice. Tudi cesar Viljem se bode udeležil shoda, ako mu bode le zdravje dopuščalo, če ne, ga bode nadomestoval cesarjevič-naslednik. Misli se, da se bodo vladarji posvetovali o skupnih naredbah proti anarhistom.

Dopolnilne volitve v **bolgarsko** narodno sebranje so končane. Večina izmei novo voljenih poslancev, pripada k Karavelova stranki, drugi so pa konservativci, samo jeden je privrženec Cankova. Razmerja glasov v zbornice te volitve neso dosti spremenile.

Kolera jako hudo razsaja po Francoskem, Laškem in Španjskem. Posebno huda je na Laškem, tako jih je tam 9. t. m. zbolelo 882, umrlo pa 446 ljudi za kolero. V Napolji samem zbolelo jih je 750, 358 pa umrlo; 10. t. m. jih je v Napolji 947 zbolelo in 357 umrlo za to boleznijo.

Francoski ministerski predsednik je povabil vse ministre k ministerskemu совету, ki bode v soboto. Misli se, da bode temu совету predsedoval Grevy sam, in da se bode posvetovalo o važnih stvareh, o položaji v Kitaji in pred vsem, kdaj naj se skličeiti zbornice.

Belgijski senat je s 40 proti 25 glasov vsprejel novi šolski zakon. Jeden senator ni glasoval. Skoraj gotovo je, da bode ta zakon tudi sankcijoniran, vse liberalne protidemonstracije so bile zaman.

Na Irskem se zopet hudo agituje proti **Angliji**. V Dublinu je bila v soboto zbrana narodna liga, katere namen je pri raznih volitvah delovati za Irce. Predsedoval je temu zboru O' Connor. Govori so bili jako ostri. Healy je izražal nado, da ne bode več dolgo, ko bode irski parlament zboroval v Dublinu. Ircem se je posrečilo agitacijo prenesti tudi na Škotsko. Tako je tam v Dingwallu bil sbod, ki je zahteval, da se spremene zemljiški zakoni. To bode Angležem napravljalo nove težkoče. V Dublinu in Londonu so izvedeli, da ameriški Irce hudo podpihujejo sovraštvu proti Angliji in na Irsko redno pošiljajo dinamit in bombe. To delo opravljajo posebni agentje. Morda ne bo dolgo, ko bomo slišali o novih dinamitnih atentatih na Angleškem ali pa na Irskem. — Lord Dufferin imenovan je indijskim podkraljem. 16. sept. odpotuje iz Londona ter se odpelje naravnost v Calcutto.

Egiptovski podkralj je v sredo vsprejel Karola of Northbrooka v advijenci. Ta mu je izročil pismo, v katerem naznanja angleški minister vnanjih zadev Granville, da je Northbrook imenovan angleškim vrhovnim komisarjem ob jednem pa prosí egiptovsko vlado, da bi ga podpirala pri reševanji vseh težjih finančnih vprašanj. Podkralj bil je jako prijazen z angleškim komisarjem in mu je obečal svojo pomoč.

Dopisi.

Iz Ljubljane 11. septembra. [Izv. dop.] Čestitati moram danes uradnej naši Lajbaherici na novi pridobitvi, kajti posrečilo se jej je, pridobiti znanega Konšekovega sina, zloglasnega dopisnika židovskih listov v kolo svojih sotrudnikov. Čestitati jej moramo tembolj, ker se je zvesto ravnala po svetopisemskem načelu, da se z dobroto nabira zareče odgle zoperniku na glavo. No sedaj menda ne bodele več čitali o prepovedanih slavnostih cesarju Josipu na čast, katere je, kakor se je brzojavilo, zabranila deželna naša vlada, ne bode več saisirati po Konšekovem sinu na Dunajske liste odposlanih brzojavk in tudi o izmišljenih izgredih Sokola pred kazinskim vrtom ne bode več poročil v židovskih listih.

Lajbaherici odslej ne bode več treba z razprtimi črkami tiskati člankov, v katerih bi se polemizovalo z dopisnikom v „N. Fr. Presse“ ter podarjalo, da se bode strogo kaznoval vsak ponočnjak, bodi si krojač, čevljar ali pa dopisnik Dunajskih

Slavnosti se nadaljujejo po več dni. S srečnim ravnajo kakor s triumfatorjem. Ko gre svojim sorodnikom in znancem objaviti svoj uspeh, spremljajo ga godci, po strani gredo prijatelji, nesoč znake iz rudeče svilnate snovi. Povsod ga pozdravljajo kakor kralja, ki je zmagal v vojni. Na zidove hiš se nabijejo plakati, razglasujoči njegove učene uspehe. Taki plakati razpošiljajo se tudi vsem znancem.

Svečanost, kadar kdo dobi doktorstvo, je še veličastnejša. Udeleži se je vse mesto, v katerem se je rodil doktorant.

Za očeta in mater je ta najsrečnejši dan v življenji. Ona dobita čin, kakeršni godi učenej sinovej stopinji. Naši predniki so dobro poznali človeško srce, zato so njih naredbe tako modre. One zaslužujejo občudovanje in hvaležnost vseh prijateljev človeštva! Čim bolj se spoznavam z novejšo civilizacijo, tem bolj se vekša moja ljubezen k našim stariim napravam, kajti le te samo ohranjujejo enakost in bratstvo.

(Dalje prih.)

listov. In to je veljalo takrat vse Konšekovemu sinu, ker je razgrajal pred gostilno „Pri južnem kolodvoru“. Et meminisse juvat! Da, časi se preminjajo! kajti danes je ta zloglasni sovražnik naroda slovenskega, nekdanji urednik Ljubljanskega „Tagblatta“ in „Wochenblatta“, Graške „Tagesposte“ podajalec, katerega so nekadajski slovenski dijak v Klosterneuburgu ne baš rahlo posadili na zrak, sodelavec uradne Lajbaherice.

Pa še več družih koristij bode imela ta nova pridobitev. Ko bi se zopet kdo spril z državnim poslancem drom. Jaques-om, potem ne bode treba Konšekovemu sinu romati z raznim, proti vladi nabranim gradivom na Dunaj, da ondu lepemu židu dru. Jaques-u izroči potrebno orožje.

In naposled bode Konšekovega sina ustop k Lajbaherici imel tudi to preprijetno posledico za prezidijalnega gospoda tajnika, da se bode Konšekov sin v novem svojem stanu privadil vender toliko dobremu „tonu“, da ga pri eventuelnej obravnavi proti „Sokolu“ ne bode treba več kategorično vprašati: „Warum lachen Sie?“ Iz vseh navedenih razlogov in še iz nekaterih družih, katere pa za sedaj še za se obdržim, prav iz srca čestitam. Prosit!

S Krasa 8. septembra. [Izv. dop.] V nedeljo 7. sept. prišel je g. dr. Tonkli v Sežano, da bi položil račun o svojem delovanji kot državni poslanec. Navzočni so bili tudi gg. deželni poslanci: Juvančič, Kocijančič, Kovačič, N. Tonkli in Mohorčič. Predsednikom zbora bil je izvoljen g. Šuc, vlado je zastopal okrajni komisar g. Cumar. Govoril je prvi gosp. Tonkli o svojem delovanji v državnem zboru in delegacijah. Vprašan, zakaj on in drugi deželni poslanci vlade neso interpelovali, ko je ta program veselice omejila, katero je hotelo prirediti Goriško podporno društvo o priliki blagoslovljenja zastave, odgovoril je, da poslanci interpelovati neso mogli, ker vlada ni izrečno prepovedala veselice s prvotnim programom; zlasti pa je on v tej stvari nedolžen, ker do zadnjega časa je bilo njemu neznano pogajanje odbora dotičnega društva z vlado. Brž ko ne, so veselico preložili nekateri gospodje iz osobnega strahu. Jednemu navzočnih gospodov izjava g. državnega poslanca ni bila povsem jasna, zato je mislil po končanem govoru prositi razjasnenja. Ker so pa drugi poslušalci govor vsestranski odobravalji, mislil je dotični, da je zastoj govoriti in ostavil je sobo. Ker nihče ni več želel govoriti, zaključil je predsednik zborovanje.

Vabilo k zborovanju je poslal g. državni poslanec v „Sočo“ in „Edinost“. To vest prinesli so tudi drugi listi. Nihče se tedaj ne more izgovarjati, da mu je bilo neznano, da namerava g. Tonkli, kateremu so pred letom dni Kraševci izročili zapupnico, priti v Sežano. Vsakdo je tudi lahko vedel, da bo pri zborovanji navzoč g. deželni poslanec Mohorčič, katerega so pred letom Kraševci jednoglasno volili v deželni zbor. Vsak tudi ve, da so državni in deželni poslanci v prvi vrsti poklicani skrbeti za duševni in gmotni napredek naroda in da so ravno oni v to voljeni, da se potezajo za opravičene narodove zahteve. Če pa hočejo to svojo dolžnost spoluiti, morajo vender iz ust svojih volilcev slišati, kake so njih težuje in zahteve. In če volilci s svojimi poslanci v vsem neso zadovoljni ali o njih delovanji dvomijo, tedaj je volilcev dolžnost se s poslanci dogovoriti, zlasti če jim ti sami ponudijo priliko. — Clara pacta, boni amici. Če pa danes jednemu zupanju izrečete, jutri mu pa mrzno pokazati hočete s svojo nenavzočnostjo (pri zboru so bili 3 ali 4 župani in jeden duhoven, vsi drugi iz Sežane ali pa nje bližnje okolice) ne delate, kakor delajo možje; dosegli boste le, da bodo koristolovci vaši kandidati in vaši poslanci, možje pa, ki imajo srce in ki delajo za ljudstvo, se vam bodo odtegovali in odtegnili. In ravno, kar se dr. Tonklia tiče, mora vsak objektivno sodeč izreči, da je on jeden najbolj delavnih slovenskih poslancev v državnem zboru, — dokaz, da je bil voljen v toliko odsekov. In da je narodova čast njegova čast, izrekel je javno v izjavi radi že večkrat omenjene veselice in pokazal s tem, da se je potegoval pri vsaki priliki za pravice našega jezika v uradih in šoli.

Kar se pa tiče veselice podpornega društva, bi bilo prav, da bi bila stvar vender jedenkrat že končana. Duhovi so še zmirom vznemirjeni in vsako uspešno delovanje poslancev mora ponehati, če nemajo zaupanja svojih volilcev. Prav bi bilo, da bi se izjavili vsi deželni poslanci in odbor podpornega društva in ne pustili ribariti drugim v kalni vodi. Nekateri menda žele kalne vode do prihodnjih vo-

